

БЕЛАРУСЬКІ

ГАЗЕТА УЗНАГАРОДЖАНА ГАНАРО-
ВАЙ ГРАМАТАЙ ВЯРХОУНАГА САВЕТА
БССР

ЧАЦВЕР
2 снежня
1993 года
№ 17(1704)

ГАЗЕТА БЕЛАРУСКАГА
ОРДЭНА
ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА
СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА
УНІВЕРСІТЭТА

УНІВЕРСІТЭТ

СТЫПЕНДЫЮ ІМЯ П. М. МАШЭРАВА

У гэтым навучальным годзе будзе атрымліваць студэнтка факультэта журналістыкі Марына Гуляева. Стыпендыя гэтая зацверджана Закрытым акцыянерным Таварыствам «Фонд Развіцця Магілёва» і прысуджаецца тым, хто пастаянна жыве ў Магілёве. Акрамя таго стыпендыят павінен мець выдатныя аданакі па асноўных прадметах. На рашэнне камісіі выдаваць стыпендыю менавіта Марына паўплывала, напэўна тое, што Марына добра ведае вобласць, бо да паступлення ва ўніверсітэт працавала ў раённай і абласной газетах. Акрамя таго за два гады вучобы ў яе толькі дзве «чацвёркі» — па логіцы і беларускай літаратуры.

ГЛЯДЗІЦЕ! ХТО ПРЫЙШОЎ!

У хуткім часе незалежная «Студыя-М» прапануе глядачам сваю новую праграму «АНТЫЛОПА». Заўзятыя аматары тэле, напэўна, паспелі заўважыць, што перадачы незалежнай студыі выгадна адрозніваюцца ад астатніх перадач беларускага тэлебачання. Адна з іх, «Відзьма-нявідзьма», па самых розных пытаннях нават паспеда стаць самай папулярнай. І мяркуючы па ўсяму, яшчэ не народжанай «Антылопе» таксама наканаваны поспех. «Антылопа» — перадача не толькі для ўладальнікаў аўта, 15 хвілін навін, кур'ёзаў, крымінальных паведамленняў, прэзентацыйных сюжэтаў, націравак сённяшняга аўтамабільнага рынку, расказы аб сучасных і даўно вымерлых марках машын, — будучы цікава і тым, хто нават не марыць аб уласным аўта.

УСЕ НА ЗАБАСТОЎКУ!

30 лістапада а 16 гадзіне ў 433 аўдыторыі галоўнага корпусу адбылася канферэнцыя работнікаў Белдзяржуніверсітэта.

Асноўнае пытанне канферэнцыі — агульная забастоўка супрацоўнікаў буйнейшай навучальнай установы Беларусі. Мэта забастоўкі — дабіцца выканання пункта 7 артыкула № 34 «Закона аб адукацыі», які прадугледжвае, што «сярэдня заробная плата педработнікаў устанавіваецца не ніжэй за сярэднюю плату служачых у прамысловасці, а прафесарска-выкладчыцкага саставу вышэйшых навучальных устаноў — самае меншае ў 1,5 разоў вышэй за гэты ўзровень».

Так што — на закон спадзявайся, а ў шапку не спі. Бо не заўсёды пераканаўчыя артыкулы нашых Законаў маюць рэальнае жыццё.

Вольга УЛЕВІЧ.

Масква нам дапаможа

Яшчэ адзін фонд — Фонд падтрымкі маладой творчай інтэлігенцыі — распачаў сваю работу ў Маскве. Стваральнікі Фонду — журналісты «Літаратурнай газеты», якія падтрымалі ідэю Юрыя Шчыкачыхіна. Мяркуецца, што дзейнасць Фонду будзе распаўсюджана на тэрыторыі ранейшага СССР. Бо на ўсёй гэтай плошчы распаліся былыя творчыя саюзы, навуковыя таварыствы, і моладзь засталася ў адзіноце. Як сцвярджае Юрыя Шчыкачыхін, сёння лягчэй знайсці сабе месца ў мафіі, бо яна па-ранейшаму інтэрнацыянальна.

Ідэю Фонда (другая назва — Вышэйшая беспартыйная школа) падтрымалі Андрэй Сіняўскі, Булат Акуджава, Андрэй Вазнясенскі, Уладзімір Лукін, пасол РФ у Злучаных Штатах, Юрыя Рыжоў, пасол РФ у Францыі, Кіра Прашуцінская, Аляксандр Любімаў, Анатоль Лысенка, дырэктар расійскага тэлебачання, Дзмітрый Саймс з Фонду Карнэгі, Джон Кокан з журнала «Тайм» у Маскве, вядомы гісторык Мікалай Злобін.

Адным з першых канкрэтных дапамогу Вышэйшай беспартыйнай школе прапанаваў Міхаіл Сяргеевіч Гарбачоў. Ён выдаткаваў спецыяльны грант маладому гісторыку эпохі перабудовы. Вызначылі свае гранты прэзідэнт Франсуа Метэран — маладому даследчыку культуры Францыі, былы прэзідэнт ЗША Рычард Ніксан, міжнародная арганізацыя

ЗАПРАШЭННЕ

У «ЧЫТАЛКУ»

У бібліятэцы ўніверсітэта пачала працаваць чытальня зала замежнай літаратуры. Зала размешчана ў галоўным корпусе на другім паверсе ў 210 пакоі. Час работы — з 10 да 17. Выхадны — недзеля. У зале вы адшукаеце навішнюю літаратуру на замежных мовах па розным галінам ведаў, і часопісы іншых краін, зможаце карыстацца ўсёй літаратурай на замежнай мове, якая толькі ёсць у фондах ўніверсітэцкай бібліятэкі. Запрашаем усіх супрацоўнікаў і студэнтаў ўніверсітэта.

Ф. А. МІРУШЧЭНКА.

РЭКТАРАТ ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС

на замяшчэнне пасада:

ЗАГАДЧЫКА КАФЕДРАУ: функцыянальнага аналізу; матэматычных метадаў тэорыі кіравання; інфармацыйнага і праграма-матэматычнага забеспячэння вытворчасці; тэорыі і гісторыі дзяржавы і права; крымінальнага працэса і пракурорскага агляда;

ПРАФЕСАРАУ КАФЕДРАУ: сацыялогіі (0,25 ст.); гісторыі беларускай мовы; фізікі паўправаднікоў (0,5 ст.); сацыялогіі (0,5 ст.);

ДАЦЭНТАУ КАФЕДРАУ: функцыянальнага аналізу; дыферэнцыяльных ураўненняў; квантавай радыёфізікі і оптаэлектронікі; надзейнасці вырабаў радыёэлектронікі; мікрабіялогіі; крыміналістыкі, англійскай мовы прыродазнаўчых факультэтаў;

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКАУ КАФЕДРАУ: геаметрыі; тапалогіі і методыкі выкладання матэматыкі; вышэйшай алгебры; англійскай мовы гуманітарных факультэтаў; раманскіх і класічных моў; экалагічнага і аграрнага права; славістыкі;

ВЫКЛАДЧЫКАУ КАФЕДРАУ: нямецкай мовы; англійскай мовы гуманітарных факультэтаў;

АСІСТЭНТАУ КАФЕДРАУ: агульнай фізікі; батанікі; фізіялогіі чалавека і жывёл.

Тэрмін конкурсу — адзін месяц з дня апублікавання аб'явы (з 2 снежня 1993 г.).

Адрас: 220050, г. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 4, Белдзяржуніверсітэт, аддзел кадраў, пакой 233, т. 26-59-39.

ХОЧАШ ЖЫЦЬ — СЯДЗІ ДОМА

Паважаныя студэнты, нас і так засталося вельмі мала. А галаледзіца, равняе змярканне, недастатковая асветленасць вуліц прыводзіць да павелічэння дарожна-транспартных здарэнняў.

Як паведамляе ДАІ за дзесяць месяцаў 1993 года па гораду Мінску адбылося 560 аварый. Загінула 94, паранена 584 чалавека. Па віне вадзіцеляў транспартных сродкаў адбылося 241 здарэнне. 57 дарожных здарэнняў былі здзейснены вадзіцелямі ў нецвярозым стане.

Па віне пешаходаў было створана 315 непрыемных сітуацый на дарогах. Загінула 37, паранена 282 чалавека. У нецвярозым стане пры гэтым знаходзіліся 113 пешаходаў.

За дзесяць месяцаў бягучага года загінула 9, траўміравана 89 дзяцей. Па Маскоўскаму раёну горада Мінска за гэты ж час адбылося 46 дарожна-транспартных здарэнняў, у якіх загінулі сямёра і паранены сорак тры чалавекі.

А. ЦІШЧАНКА,
дзяржаўтінспектар.

ПАЛАЖЭННЕ

АБ ПРЭМІЯХ ІМЯ У. І. ПІЧЭТЫ І А. Н. СЕЎЧАНКІ ЗА ВЫДАТНЫЯ НАВУКОВЫЯ ДАСЯГНЕННІ

1. Прэмія імя У. І. Пічэты прысуджаецца ў галіне сацыяльных і гуманітарных навук, прэмія імя А. Н. Сеўчанкі — у галіне прыродазнаўчых навук за:

— навуковыя працы па перспектывных накірунках, якія ўносяць значны ўклад у развіццё навукі і тэхнікі;

— стварэнне новай тэхнікі, тэхналогіі і матэрыялаў; працы па захаванню рэсурсаў і энергіі, ахове навакольнага асяроддзя і вырашэнню другіх важных для Рэспублікі задач;

— распрацоўку праблем адукацыі, якія павышаюць узровень выкладання і падрыхтоўкі дысцыплін, стварэнне на высокім навукова-метадычным узроўні падручнікаў, вучэбных дапаможнікаў і вучэбнага абсталявання.

2. Для разгляду прапаноў аб прысуджэнні прэміі загадам па ўніверсітэту вызначаецца Камісія па прэміях імя У. І. Пічэты і А. Н. Сеўчанкі Белдзяржуніверсітэта (у далейшым Камісія). Склад яе абнаўляецца штогод на адну трэць, працягласць працы члена Камісіі не павінна перавышаць пяці гадоў. Праца Камісіі лічыцца правамоцнай пры наяўнасці не менш двух трэціх складу, вызначанага загадам.

3. Навуковыя працы, якія вылучаюцца на атрыманне прэміі, павінны быць надрукаваны да іх прадстаўлення да разгляду Камісіяй, а новыя віды тэхнікі, тэхналогіі і матэрыялаў — укаранены альбо прыняты да ўкаранення ў вытворчасць.

4. Штогод прысуджаецца дзве прэміі: — у галіне сацыяльных і гуманітарных навук і адна — у галіне прыродазнаўчых навук.

Памер прэміі вызначаецца Вучоным саветам ўніверсітэта не ніжэй 30 мінімальнага заробковага плаці кожнага.

Не дапускаюцца да разгляду працы, якія ўзнагароджаны (альбо прадстаўлены да ўзнагароды) іншымі прэміямі.

Пры паўторным вылучэнні працы на атрыманне прэміі імя У. І. Пічэты і імя А. Н. Сеўчанкі неабходна адзначаць, якое развіццё (навуковае, практычнае) набыла праца за гэты час.

5. Вылучэнне прац на атрыманне прэміі праводзіцца па выніках штогодных факультэцкіх (інстытуцкіх) навуковых канферэнцый, прысвечаных дню заснавання Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, на сумесным пасяджэнні савета факультэта (інстытута) і аргкамітэта канферэнцыі. Факультэт (НДІ) да 20 кастрычніка прадстаўляе Камісіі:

- праграму канферэнцыі;
- выпіску з рашэння сумеснага пасяджэння;
- копіі альбо арыгіналы прац, што вылучаюцца на прэміі;

(Працяг на 2-ой стар.)

ЦЭНТР

ТАТАЛЬНАГА

ДЫЗАЙНА

Ужо прыкладна з месяц існуе ў Мінску маладзёжная тусоўка пад назвай «Цэнтр татальнага дызайна». Як бы (але не зусім) кіраўніком Цэнтра з'яўляецца студэнт архітэктурнага факультэта БДПА Канстанцін Шастоўскі. Дызайн у Цэнтры разумецца як выражэнне, выказванне сябе. А татальны таму, што выражэнне гэтае агульнае: у музыцы, паэзіі, прозе, жывапісу, кінематографіе, у рухах на сцэне. У Цэнтр татальнага дызайна прыходзяць усе, каму ёсць што выразіць і проста сказаць. Нешта насталт кампаній і кафе мадэрністаў.

Рабіць праекты, якія маюць 6 мець рэальнае прымяненне ў жыцці хлопцы, са слоў Косці, не збіраюцца. «На занятках рэальных праектаў хапае. Выкладчык дае поўную свабоду. Але калі праект гатовы, пачынаецца — гэта па тэхніцы пажарнай бяспекі не пройдзе, а тут павінна класіфікацыя літа 7x8, у цябе ж 9x10»...

Ім цяжка жыць нашым рэальным свеце, у горадзе з бетону і яны робяць праекты горада Матылёў...

Больш падрабязна аб мастаках Цэнтра татальнага дызайна — у нашых наступных нумарах.

Вольга УЛЕВІЧ.

ПАЛАЖЭННЕ АБ ПРЭМІЯХ ІМЯ У. І. ПІЧЭТЫ І А. Н. СЕЎЧАНКІ ЗА ВЫДАТНЫЯ НАВУЮВЫЯ ДАСЯГНЕННІ

(Працяг. Пачатак на 1-й стар.)

— дакументы, якія падцвярджаюць значнасць практычнага выкарыстання;

— даклады саіскальнікаў на канферэнцыі.
У выпадку калектыўнай працы саіскальнікамі прэміі прызнаюцца сааўтары даклада на канферэнцыі, але не больш чатырох чалавек; калі сааўтарамі з'яўляюцца больш чатырох чалавек, то з выпіскай сумеснага паслядзнення прадстаўляецца аднаведнае абмеркаванне.

У склад калектыва саіскальнікаў могуць быць уключаны асобы, якія не маюць грамадзянства Рэспублікі Беларусь, калі яны выконвалі працу на сумесным з устаноўкамі і падраздзяленнямі ўніверсітэта планам і праграмамі і прадстаўлены гэтымі ўстановамі і падраздзяленнямі.

«дарага мая не была лёгкай. Часта мяне цягнулі ў розныя бакі. Часта прыпіралі да сцяны: «З кім вы?» — З беларускаю песняю, адказвай я. «І той, каму яна дарагая, пойдзе са мною», — дадавай...»
(з ліста М. Забэйды-Суміцкага да І. К. Цішчанкі).

Шмат хто ўжо ведае спевака ў нас на Беларусі, нягледзячы на парады В. Корзуна, якія былі выказаны на старонках «Політычнага собеседніка» яшчэ тры гады таму: «...нікому і в голую не прйдзет отказывать ему в таланте... и тем не менее, я считаю, что о Забейде-Сумицком нам лучше всего и тактичнее всего было

бы молчать. Не хвалить и не ругать, а просто молчать...»

Для адных ён быў здраднікам, іншыя лічылі яго патрыётам.

Беларуская песня ўпершыню прагучала за мяжой менавіта дзякуючы намаганням Міхася Забэйды-Суміцкага. Некалькі гадоў таму вытворчай студыяй «Летаніс» кінастудыі Беларусь-фільм» быў створаны поўнаметражны дакументальны фільм «Вяртанне Забэйды-Суміцкага», рэжысёр Рычард Здзіславіч Ясіньскі, сярод аўтараў сцэнарыя — Іван Кірылавіч Цішчанка, кандыдат філалагічных навук, дацэнт, загадчык кафедры Беларускага ўніверсітэта культуры. Больш 30 гадоў ён збірае матэрыялы пра Забэйду — артыкулы, рэцэнзіі на ягоныя выступленні, успаміны, кнігі, фотаздымкі, розныя архіўныя дакументы, лісты Забэйды-Суміцкага да Івана Кірылавіча, якіх дзесьць пайсотні, і самае каштоўнае — успаміны, аўтабіяграфія спевака.

Яна ўжо друкавалася ў нас, а напісана была на асабістай просьбе Цішчанкі.
«І я, як і коласаўскі Сымон-музыка, часамі мусіў жыць і рабіць тое, што не рабіў бы, каб не быў змушаны да гэтага абставінамі... Таму і жыццё асабістае не змог наладзіць, як хацеў... І астаўся адзіночкі. А я ж вельмі люблю сям'ю, дзяцей. У Варшаве, перад вайной, меў піяністку. Была маім другам. Строілі планы і на будучыню... Загінула ад фашыстаў». (з ліста Забэйды да Цішчанкі).

І. К. Цішчанка:
— Кожнага вялікага мастака, жадае ён таго альбо не, палітыка закрывае... Забэйда не ўдзельнічаў ні ў якіх палітычных партыях, хоць і ставілі яго імя пад рознымі дакументамі, калі ён, мажліва, нават і не ведаў пра гэта і не жадаў гэтага. Ён трапіў у гэты млын...

гарачай тугою
на краіне тапанай
дрыжэў...»
Сам Забэйда пісаў у адным з лістоў:
«Паверце, што няпроста і нялёгка спяваць «Лявоніху», калі на вочах слёзы, калі ў сэрцы сум, калі балючыя бачацца карціны, а ў галаву приходзіць

МАСТАЦТВА І ПАЛІТЫКА

МІХАСЬ ЗАБЭЙДА-СУМІЦКІ

«ПАЛІТЫЧНА СЯДЕ НЕ ПРАЯВІЎ»

Р. З. Ясіньскі:

— Усёй сваёй творчасцю ён рабіў сваю асабістую палітыку. Ніводзін канцэрт спевака не праходзіў без беларускай народнай песні. Нідзе, ні на адным канцэрце ён не спяваў фашысцкіх песень, хоць і меў, у прыватнасці, у Празе прапанову «праявіць сябе палітычна», ад якой катэгарычна адмовіўся, пра што ўзгадвае ў сваёй аўтабіяграфіі. Зусім іншая справа — нямецкая класіка.

І. К. Цішчанка:

— Наш друк не піша пра тое, што нягледзячы на акупацыю, культурнае жыццё ў Еўропе працягвалася. Працягвалася яно і ў Мінску — працаваў Тэатр оперы і балету, тэатр імя Янкі Купалы, зразумела з іншымі трупамі. А Забэйда спяваў Еўрапейскага ўзроўню. Нагадаем, што адразу ж пасля вучобы ён быў запрошаны ў Мілан, у знакамты «Ла Скала», дзе выконваў шмат галоўных роляў у розных операх. Італьянцы ж ведаюць толк у спевах...

Падчас акупацыі Забэйда прыязджаў з канцэртамі на Беларусь. Наталля Арсеннева ў сваім вершы «Песня», напісаным якраз у 1943 годзе і прысвечаным Забейду-Суміцкаму, запяляецца голасам спевака, шчырым і пакутлівым:
«Ён, твой голас —

так многа цяжкіх дум,
што сёстры і браты пад
акупантамі стогнуць,
што стогне ўся Радзіма!..
Няпроста і нялёгка
спяваць «Лявоніху»
тады!..»

Р. З. Ясіньскі:

— Выступаў ён з канцэртамі і ў Ваўкавыску. Усе грошы, што былі сабраны з гэтага канцэрта, Забэйда перадаў партызанам. І мы знайшлі чалавека, які бачыў гэта на ўласныя вочы — Г. Казляк (старшыня мясцовага калгаса).

І. К. Цішчанка:

— Дарэчы, Савецкія спецорганы вельмі цікавіліся дзейнасцю Забэйды. Я меў магчымасць гутарыць з былым сакратаром ЦК КПБ Ц. С. Гарбуновым, які знаходзіўся падчас вайны ў Маскве і быў адным з кіраўнікоў партызанскага руху на Беларусі. Адной партызанскай спецгрупе было дадзена заданне схіпіць Забейду-Суміцкага і даставіць у Маскву. Але не ўдалося. І калі ён прыехаў у Вільню, на канцэрт, тут яго ўжо немцы схіпілі дзеля ўсвятлення яго асобы і мэтай. Між іншым, якая іронія лёсу: у 40-м годзе Забэйда быў арыштаваны гітлераўцамі і кінуты ў турму, дзе сядзеў Юліус Фучык. Калі ж напрыканцы вайны вызвалілі Чэхаславакію, Міхася Іванавіча зноў хацелі

арыштаваць, ужо Савецкія органы. Выратавала тады паперка, выдадзеная камандаваннем Чырвонай Арміі аб тым, што ён, Забэйда-Суміцкі, даваў канцэрт перад першымі часцямі Савецкай Арміі, якія ўступілі на чэхаславацкую зямлю.

Р. З. Ясіньскі:
— Забейду абвінавачвалі ў здрадзе СССР,

САКРЭТ ФІРМЫ

ЯК ПЕРАЗІМАВАЦЬ СТУДЭНТУ?

Надыходзяць сапраўдныя маразы. Нягледзячы на старанна пазаклейвацы вокны і батарэі паравога ацяплення, што не надта, але усё ж грэюць, студэнты, якія жывуць у інтэрнатах, мёрзнуць. Трэба ўцяпляцца, або бегаць і што-небудзь рабіць, як гэта робяць хлопцы Юрась (т. 37-18-29) і Вадым (т. 34-10-28). Па іх словах, яны могуць нават закідаць вас таннымі прадуктамі харчавання і амерыканскім абуткам.

На якой бы мове ён не спяваў, заўсёды рабіў гэта так пранікнёна, што яго прымалі за свайго: «...адзін іспанец прыняў мяне за свайго земляка. І быў страшэнна здзіўлены, што я не іспанец, а беларус. «Ніколі б не паверыў, калі б сам не чуў, што чужынец можа так заспяваць нашы песні», — сказаў ён (з ліста Забэйды да Цішчанкі).

Пасля вайны толькі аднойчы Забейда-Суміцкі пабыў у Мінску.

І. К. Цішчанка:

— Тое, што ён прыехаў у 1963 годзе ў Мінск, я лічу ўсё ж і пэўнай сваёй заслугай. Падчас працы ў 1957 годзе, калі я ездзіў у Вільнюс, раптам напаткаў імя ў спецсховішчах бібліятэк, якога дагэтуль не чуў. Да ведаўся, што спявак жывы і здаровы. І мне захачелася з ім звязацца. Праз акадэмічнага навукоўцу Александра Мажэйку мне ўдалося дастаць адрас Міхася Забэйды і я напісаў да яго ліст. Завязалася цікавая перапіска. Пісаў ён, дарэчы, на добрай беларускай мове, хаця ніколі не вучыўся спецыяльна. Забэйда ведаў толькі жывую, матчыную мову.

Я пачаў думаць, як бы яго запрасіць да нас на гастролі. Але тут жа сутыкнуўся з перашкодамі. Міністэрства культуры не давала сваю згоду, таму што дзеля гэтага павінен быў даць дазвол ЦК партыі. І паспрыяць гэтаму маглі толькі людзі дзяржаўнага маштабу, буйныя дзеячы культуры. Я склаў лісты да Сакратара ЦК КПБ К. Т. Мазурава і да Міністра культуры Беларусі Р. Я. Кісялёва. А падпісалі іх Шырма, Броўка, Глебка, Александроўская, Алоўнікаў і іншыя.

Забейду дазволілі выступіць адзін раз у Мінску, і яшчэ ў двух-трох раённых цэнтрах.

Усё сваё жыццё ён марыў вярнуцца на радзіму і перадаць сваё майстэрства спевака іншым. Ды мара не здзейснілася. Безумоўна, беларуская школа вакалу была б цяпер на больш вышэйшым узроўні. І Міхася Забэйды-Суміцкі — не адзіны талент з Беларусі, каго напаткаў эмігранцкі лёс. Беларуская грамадскасць не шмат ведае яшчэ пра аднаго таленавітага беларускага спевака, Паўла Пракапеню. Пра яго творчы лёс — размова наперадзе.

Таццяна КАЗАК.

ОЙ, ЛЯ-ЛЯ?

Студэнт пятага курса Маскоўскай тэкстыльнай акадэміі Аляксей Лізуноў ужо паспеў набыць вядомасць сярод маскоўскіх дызайнераў. Нядаўна ён зрабіўся лаўрэатам конкурса Ніны Рычы. Знаходкі новай калекцыі — сукенка і бярэт «а-ля Малевіч», а таксама белыя атласныя шорты для нявесты. Лізуноў сцвярджае, што на змену трапецыі прыходзіць форма «кокана» і авала. У мадэлях з'яўляецца шмат разрэзаў і выразаў.

ЗА ЎСЁ Ў ЖЫЦЦІ ТРЭБА ПЛАЦІЦЬ

Нават за прагулы. У Ціраспальскім універсітэце новаўвядзены рэктар шакіравала не толькі студэнтаў, але і выкладчыкаў. Яно павінна супакоіць усіх, нават самых злосных прагульшчыкаў. Бо за кожную прапушчаную лекцыю студэнт павінен будзе заплаціць не многа не мала 1500 рублёў. Працэдура здачы адпрацовак выглядае наступным чынам. Пасля чарговага пропуску без прычыны студэнт атрымае квітанцыю ў дэканата, аплачвае яе ў касе і толькі потым, з карашком аб аплаце, ён мае права звярнуцца да выкладчыка.

Улічваючы, што студэнткай стыпендыі хоціць толькі на аплату чатырох пропускаў, не выключаецца такая магчымасць, што наступным крокам рэктара стане стварэнне даўгавай ямы для немажлівых студэнтаў.

«ІБРЫС» ВЫКЛАДАЕ ГРОШЫ

Па дзве мінімальныя зароботныя платы будучы цяпер штомесячна атрымаць дадаткова да стыпендыі лепшыя студэнты Брэсцкага педагагічнага інстытута. Такі падарунак ім зрабіла акцыянернае таварыства зачыненага тыпу «Ібрыс». Права выбіраць шчаслівых студэнтаў дадзена самаму інстытуту.

УДАЎСЯ Ў БАЦЬКУ

Сын брытанскага прэм'ер-міністра Джэйма Мэйджар хутка стане стажорам у лонданскім магазіне гатовай сукенкі. Ён скончыў школу і ў «свае» восемнаццаці год шукае сябе. Сам прэм'ер-міністр некалі кінуў школу ў шаснаццаці год і працаваў звычайным клеркам.

І ЯШЧЭ АДЗІН?

Савет Міністраў прыняў рашэнне аб перайменаванні Беларускага інстытута інжынераў чыгуначнага транспарту ў Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт транспарту.

мову, незарок раблю камплімент начальніку аддзялення міліцыі Васілю Уладзіміравічу Клоўко.

Парадак на Камяроўскім рынку — хоць відае болей у Мінску на такую малую плошчу не прыходзіцца спецыяльнае аддзяленне міліцыі з 26 чалавек, атрад міліцыі асобага прызначэння і апэратыўна-пошукавы аддзел УУС, які займаецца кішэннымі крадзяжамі, — наведці вельмі складана. За 9 месяцаў 1993 года тут адзейснена 10 тысяч рознага роду правапарушэнняў. Самае злоснае — нажвое раненне. Гэта была звычайная разборка ўгалоўнікаў. Яна адбылася ў падземным пераходзе на адной з суседніх вуліцаў і да спраў на рынку дачынення, хутчэй за ўсё, не мела. Самы крупны крадзеж адбыўся паўгода таму назад — з футравага магазіна былі вынесены некалькі шубаў. Тады іх агульны кошт склаў 2,5 мільёны рублёў. Асноўная маса злачынстваў на рынку — відавочная, злачынстваў літаральна доўга за руку. За 9 месяцаў толькі 25 з 97 злачынстваў засталіся нераскрытымі (за такі ж перыяд 1992 года — 34 са 168). Самыя папулярныя: крадзяжы асабістых маёмасці — 38, дзяржаўнай — 8, абрабаванні — 13 выпадкаў за 9 месяцаў бягучага года. Выпадкі гандлю наркотыкамі ці зброй адзінакавыя. Гэтыя апэрацыі ўжо не здзіўляюцца на тэрыторыі рынку, якая была раней вельмі зручнай і прывабнай для такога роду незаконных здзяленняў. А гарадскія ўлады адносяцца да ліку непажаданых. Валютчыкі, напрыклад.

— Дарэчы, у апошні час іх быццам бы стала меней, — каб завязаць даверную раз-

— Раней проста рукі не даходзілі... Але цалкам гэта з'ява не знікне ніколі. Валютчыкі занялі нішу, якую дзяржава пакінула незанятай. Ды і простых грамадзян паслугі валютчыкаў цалкам задавальняюць. Скаргаў няма. Яны не бяруць працэнт з абмену, не застаўляюць выставаць чэргі і, увогуле, доўга чакаць, у іх заўсёды ёсць «нал», ды яшчэ буйнымі купюрамі. Хіба дзяржаўная кантора здольна прапанаваць такі сэрвіс?

Але з валютчыкамі ўсё ж такі змагаюцца. Мяркуючы па тым, што са скураных куртак зніклі шмалы з умоўнымі знакамі, і раней нахатыныя хлопцы, робячы аб'яквы выраз твару, вітаюцца з кожным, хто праходзіць міма: долары, марачкі, «расія» — даволі паспяхова. У адносінах да іх прымяняецца 154 артыкул Адміністрацыйнага кодэксу РБ, які за прадпрыемстваў дзейнасць без рэгістрацыі прадугледжвае штраф у памеры 10 мінімальна-заработных платаў з канфіскацыяй усёй сумы, але міліцыя толькі складае пратаколы, накіроўвае іх у падаткавую інспекцыю. Канфіскацыя ж ідзе праз суд, які з пратаколамі міліцыі чамусьці не заўсёды згодны. Ну і бізнесмены пайшлі — ей-богу... Дзе ты, Юра Дзетацік?!

85 артыкул Крымінальнага кодэксу РБ не прадугледжвае пакаранне за гандаль мяккай валютай, але калі пры затрыманні ў валютчыка аказваюцца залатая ці іншыя каштоўныя манеты, адказваць па гэтым артыкулу ўсё ж такі прыходзіцца. Аднак пакуль група затрыманых дастаўляецца ў аддзяленне, манеты знікаюць, усё аичыня і замежныя грошы аказваюцца ў аднаго... Высьвятляецца, астатнія проста праходзілі міма.

Народ у нас, канешне, кемлівы, бо мае за плячыма не

адзін год савецкага выхавання. Але не трэба забывацца, што і міліцыя таксама... не ў іншым грамадстве выходзіла. Пункт 8 рашэння 12 сесіі мінгарсавета прадугледжвае адказнасць грамадзян за варажбу, папрашайніцтва на вуліцах, у дварах і іншых месцах, а таксама за назойлівае прыставанне да грамадзян з мэтай аказання іншых паслуг. Пакаранне — штраф да 5 мінімальна-заработных платаў. Гэта, канешне, дробязь. Але дзеці забавы на залішне ветлівае прывітанне «долары, марачкі, вы можаце такжа ветліва адказаць: «12 сесія, пункт 8...» А зусім нядаўна ў адносінах да валютчыкаў пачалі прымяняць і, увогуле, зверскае пакаранне — штраф з канфіскацыяй усёй маёмасці.

— А як з бажамі і папрашайніцтвам змагаецца? — спраўляюся я ў Васілю Уладзіміравіча.

— Як? Затрымліваеш такіх падазронных асоб без пастаяннага месца жытвання, а ён табе называе дакладны адрас: вёска такая, такога раёну — і быццам бы ўжо не боіж па закону. Правярць не паедзе. А з папрашайніцтвам... ну, як можна змагацца з інвалідамі? Шкада. За іх нават грамадзяне заступаюцца. Але вакол кожнага жабрака з гармонікай круціцца з дзесятка алкаголікаў, якія яго грошы потым разам і праіваюць. Вось іх мы затрымліваем, накладваем штраф. Але які можа быць штраф, калі пры сабе грошай у іх часцей за ўсё няма, а ў кватэры, акрамя дзвярных рэчка, ужо нічога не возьмеш.

Спраўды. Толькі папужаць можна. Здаецца, гэтую ролю міліцыя часцей за ўсё і выконвае на рынку. Вось стаіць сабе сціплы такі натоўп пенсіянераў, ветэранаў камуністычнай партыі пры выха-

дзе з падземнага пераходу. Стаіць, нікога не чапае. Але толькі паблізу («залётных» тут не паважаюць) ветэранская тусоўка пачынае рабіць свой праменанд у розныя бакі, але павольна, з адчуваннем уласнай годнасці.

Гэта п'яны пятак. Бадай самая гарачая кропка Камяроўкі. Змагаюцца з падрыўнікамі дзяржаўнай манополі на гандаль спіртнымі напіткамі пры дапамозе «Закона аб часовых мерах па абароне спажывецкага рынку», артыкул 17 якога прадугледжвае штраф ад 1 да 5 мінімальна-заработных плат з канфіскацыяй за гандаль таварам вышэй рознічных цэн. Але штодзённая натрэніраванасць і шматгадовы вопыт працы робяць работнікаў п'янага пятака амаль няўлоўнымі для міліцыі. Пакуль яшчэ ніхто не атруціўся іх гарэлкай, але не раз з абшарпаных торбаў ізымаўся і самагон, і разбаўлены спирт. П'япя-такоўцаў затрымліваюць, папрэджаюць, штрафуюць, канфіскуюць тавар, але нікога не дапамагае.

— Гандляры на п'яным пятаку бываюць двух тыпаў, — уводзіць мяне ў курс справы Васіль Уладзіміравіч, — бабулькі і алкашы. З апошнімі лгчэй. Але калі дэведзеца затрымаць такую гандлярку, усёго наслухаешся: тая сынам кватэры пабудавала, машыны пакупляла, а я толькі пару бутэлек прынесла... Самыя злосныя пачынаюць публічна скандаліць, заклікаюць на дапамогу агульную ўвагу.

— А што, сапраўды, гандаль гарэлкай такія прыбытковыя справы?

— Магчыма. У бабULEK ёсць свае пастаянныя пастаўшчыкі на заводах, ды і займаюцца яны гэтай справай не першы год.

Я даўно падазрвала, што на Камяроўцы працуюць самыя таленавітыя прадпрыемствы мелкіх горада. Не бяда, што яны не зарэгістравалі сваёй дзейнасці (а для іх яшчэ і

лепей) і выглядаюць так нерэспектабельна — Карэйка таксама не быў падобны на Ракфелера. А дарэчы, чаму мы так абураемся і глядзім на камяроўскіх гандляроў з такой агідай? Хіба не тыя ж правілы заведзены ў нашым дзяржаўным гандлі? Багатыя людзі даўно ўжо перабудаваліся і пазналі ў іх сваіх.

На рынку прэстыжна купляць мяса. Чаму? Хаця б таму, што сусед Коля не можа сабе гэтага дазволіць. Ён штодзённа летам і па выхадных восенню-вясной у поўнай баявой амуніцыі са старым рукавом за плячыма накіроўваецца на прыгарадную электрычку. Бедныя на рынку толькі спяваюць... праўда, з шапкай. Гандлююць барахлом. Ну і яшчэ прыходзяць паглядзець на людзей і пад вечную на Камяроўцы мелодыю з «Прафесіянала», якая рызыкае стаць яе гімнам, папляваць семак.

Тут, як відае відаць, што для таго, каб пабудоваць уласны дабрабыт не дастаткова толькі кемліваці і жадання. Трэба пераступіць яшчэ праз штосці ў сабе. Магчыма, гэта штосці — рэшткі чалавечай годнасці. Трэба не баіцца па-дзіцачаму наўных вачэй пенсіянераў, якія сапраўды жывуць на адну пенсію і інакш не могуць, трэба хавацца ад суседзей і знаёмых, бегаць ад міліцыі і кожны раз плакацца і скардзіцца на свой цяжкі лёс. Нават прычып: не падманеш — не пражыеш — тут не працуе. Бо страчана само паняцце падману. Купіць бутэльку шампанскага за 2,5 тысячы, а прадаць за 6—8 — ужо даўно не падман. Узаконены так званыя малых формаў (фокусы нахштат напарсткаў) дастаткова зарэгістравалі сваю дзейнасць і атрымаць дазвол у гарвыканкаме.

Не зразумела, чаму яшчэ хтосьці сядзіць дома ці ходзіць на дзяржаўную службу?..

Вольга УЛЕВІЧ.

ЖЫВУЦЬ СТУДЭНТЫ ВЕСЕЛА...

Студэнцкія гады... Вясёлая і незабыўная пара. Праз колькі год кожны з нас назаве гэтую пару самай шчаслівай. Усе цяжасці і турботы знікнуць і растварыцца ў памяці, прыгадаецца толькі добрае і светлае. Асабліва гады студэнцтва адчуваюцца для тых, хто прыехаў вучыцца з вёсак і раённых цэнтраў. Для іх інтэрнат, які прыналежнасць студэнцкага жыцця, стане другім домам. Праўда, «дома» цябе сустракаюць не заўсёды ветлівыя вахцёркі, а надпіс: Ліфт — ваш сябар» — пакідае ўражанне, што больш сярю ў цябе і няма. Але вы ўпэўніцеся ў адваротным, калі ўсе збіраюцца глядзець любімыя мексіканскія тэлесерыялы, гуляць у тэніс, спяваюць пад гітару, а падчас сесіі разам рыхтаюцца да экзаменаў. Не забудуць аматары піва і маленькую крэмю ля стадыёна «Дынама». Так, піва пеніцца, і ніякія студэнцкія сесіі яму не перашкода. Яшчэ многа чаго кожны з нас успомніць у будучым пра жыццё цяперашняе: паступленне ў ВНУ, лекцыі, экзамены, сваіх выкладчыкаў і аднакурснікаў, студэнцкі інтэрнат і сталойку. Не забудуцца і святкаванні Дня студэнта.

17 лістапада гэтага года студэнты інтэрната № 2 адзначылі гэтае свята грандыёзнай дыскатэкай і не менш грандыёзнымі «Дэзустат-шоў». Шоў выявіла выключны здольнасці нашых студэнтаў адрозніць па знешняму выглядзе шклянку гарэлкі ад шклянкі з вадой. Герой шоў справіўся з заданнем без цяжкасцей. Прызям была шклянка гарэлкі, выпітая тут жа пад падбоджэннем прысутных, і непачатая бутэлька, што задаволіла і яго сяброў. Праўда, на гэтым свята для іх скончылася.

Але не толькі ў святых, але і ў будні адбываюцца здарэнні, што становяцца легендарнымі, перадаюцца ад аднаго пакалення студэнтаў другому. Студэнцкі юмар самы іскрамёжны і заўзяты. Анекдачычныя сітуацыі, якія мы прапаноўваем вашай увазе, таму сведчанне.

У інстытуце:
— Не магу паверыць, што вы закончылі сярэдняю школу!
— Хіба ў мяне так шмат памылак?

— Справа ў тым, што ў вас няма ніводнай памылкі.

— Глядзі, — штурхае сту-

дэнт свайго суседа, — Макараў спіць на лекцыі.
— І дзе гэтага ты мяне пабудзіў?!

— Прафесар — студэнту:
— У вашай курсавой рабоце шмат арфаграфічных памылак. Даўна, як можа адзін чалавек зрабіць столькі?
— Зусім не адзін. Мне ў інтэрнаце ўвесь пакой дапамагаў.

У трамваі сядзіць бабулька. Побач з ёю стаіць худы змораны студэнт.
— Ты чаму, мілы, такі худы? — пытаецца бабулька.
— Вучуся шмат.
— Выдатнік, напэўна?
— Не.

Бабулька бачыць перакинута пра руку студэнта плашч і прапаноўвае:
— Давай, мілы, я хоць плашч твой патрымаю, мабыць, цяжка табе?
— Ды гэта не плашч, — адказвае малады чалавек, — гэта студэнт Сідараў. Вось ён — выдатнік.

Дэкан выклікае да сябе студэнта.
— Паслухайце, Афіяроўскі, учора вас заўважылі ў жаночым інтэрнаце. Згодна з правіламі нашага ўніверсітэту вы павінны заплаціць штраф у памеры адной мінімальнай заробатнай

платы. Улічыце, у наступны раз, калі гэта паўтарыцца, штраф будзе ўдвая большы, калі трапіце ў трэці раз, то ўвогуле не будзеце атрымліваць стыпендыю.

— Алег Георгіевіч, я даражу вашым часам, будзем размаўляць, як дзелавыя людзі: колькі каштуе аб'ява на семестр?

— На жаль, спадар рэктар, я не змагу аплаціць сваё навучанне ў гэтым годзе.

— Тое ж самае вы казалі і ў мінулым?
— І заўважце — сваё слова я стрымаў.

— Адкажыце, колькі гадоў працягвалася Трыццацігадовая вайна?
— Не памятаю.
— Тады адкажыце, колькі гадоў адзінаццацігадоваму хлопчыку?
— Адзінаццаць.
— Добра. Адкажыце цяпер, колькі ж гадоў цягнулася Трыццацігадовая вайна?
— Адзінаццаць.

— Што вы мне падміргіваеце?
— Сігналірую, прафесар: мае веды на зыходзе.

— Калі шукае, значыць нешта ведае.

Студэнт нясмела бярэ экзаменацыйны білет, праглядае пытанні і няўпэўнена звяртаецца да прафесара:
— Дазвольце мне ўзяць другі білет.

— Бярэце.

Студэнт бярэ білет, чытае яго і кладзе на месца.

— Прабачце, прафесар, можа вы мне дазволіце ўзяць трэці білет?

— Давайце вашу залікоўку.

Студэнт дрыжачай рукой падае залікоўку. Прафесар ставіць аднаму «3» і распісваецца. Студэнт дзякуе і ўходзіць. Асістэнт, што сядзіць побач з прафесарам, пытаецца:
— За што «3»?

Калі два разы здаеш адзін і той жа экзамен, набываш веды, але глыбей стыпендыю.

Дзеся заліку студэнт ідзе на ўсё. Нават на лекцыю.

Калі студэнт лезе за словам у кішню, значыць там у яго шпаргалка.

Са святам вас, шаноўныя студэнты! І хай зімовая сесія прайдзе для вас пад лозунгам: «Паспяхова здадзім і пераздадзім экзамены!»

С. ДЗЕМЯШКЕВІЧ:

«ЗАСТАВАЦА АБЫЯКАВЫМІ ДА СТАНОВІШЧА Ў СПОРЦЕ МЫ НЕ МОЖАМ»

Падставай для размовы з Сяргеем Дземяшкевічам стала стварэнне «Беларускага спартыўнага таварыства Алега Караваева». Пра гэта было афіцыйна аб'яўлена ў сярэдзіне кастрычніка. За словамі «прэзентацыя», «грамадскі» людзьмі бывалымі бачыўся камерцыйны пачатак: маўляў, не абдызецца без спонсараў, замежных паездак, валютнага рахунка. Паставіўшы ў адзін рад паняцці «грашовы» і «маральны», карэспандэнт «Прэсбола» вырашыла ўсё ж такі даведацца імкненне да чаго ў новага таварыства будзе больш моцным.

— Сяргей, калі ўжо імем першага алімпійскага беларускага чэмпіёна названа ваша арганізацыя, майстры дывана маюць да яе прамыя адносіны?

— Так, наш старшыня — алімпійскі чэмпіён Сеула Камандар Маджыдаў. А ў ініцыятыўнай групе тры «грэкарымляны» — чэмпіён Еўропы і свету сярод моладзі М. Палазнік, У. Дземяшкевіч і я. Мы не збіраемся нікому пераходзіць дарогу, замяняць у чым-небудзь Дзяржкамспорт, Федэрацыю альбо Саюз спартсменаў. Відавочна, што зараз спорту патрэбна фінансавая падтрымка. Каб дапамагчы маладым талентам і трэнерам. У час, калі я пачынаў, у Уладзіміра Мядзведзева і Анатоля Зеляно было ў вучнях па тры-чатыры роўныя па класу атлетаў у кожнай вазе. Цяпер жа ад сілы набярэцца два.

Аднак на хуткае рэфармаванне беларускага спорту спадзявацца не прыходзіцца. Пакуль нашы Федэрацыі будуць незалежнасць і стануць на ногі матэрыяльна, пройдзе не год і не два. Трэба нешта рабіць.

— І што вы ўжо зрабілі?

— Вывезлі ў верасні тургрупу на чэмпіят свету ў Швецыю. З 21 чалавека трэнерамі — спецыялістамі былі 17. Зразумела, прысутнасць на такім турніры ніякім праглядам відэакасет не замяніць.

— У Стакгольме беларусы ў агульным заліку сталі семымі, а трыумф адзначалі расіяне. Калі верыць прэсе віншаваў чэмпіёнаў свету кароль Швецыі з прынамся Філіпам. Чаму Сяргею Дземяшкевічу не пашчасіла паціснуць руку манарху?

— У трэцім паядынку я траўміраваў галенастоп і зняўся са спаборніцтваў. З-за траўмы не прыехаў і мой пастаянны сапернік кубінец Эктан Міліан.

У выніку першым у нашай катэгорыі да 100 кілаграмаў стаў швед Мікі Лундберг. — Адзіны медаль, сярэбраны, прывёз у Мінск Камандар Маджыдаў... — Камандар — вялікі спартсмен. У нашым відзе ў такім узросце, ды яшчэ ў сярэдніх вагах, амаль усе пакідаюць вялікі спорт. А Камандар у свае 33 не мае канкурентаў у свеце, акрамя расіяніна

Іслама Даку. Майстарства Камандара дазваляе яму выйграваць на старой базе, але ён сам не дазваляе сабе абыходзіцца без трэнёравак.

— У вядомых чэмпіёнаў таксама бываюць куміры. Аляксандра Карэліна абагаўляе і публіка, і нават Галівуд. Як вы да яго ставіцеся?

— Памятаючы, што людзі, якія дамагаюцца такіх поспехаў у спорце, нараджаюцца, увогуле, раз у сто гадоў.

— А такія, як Сяргей Дземяшкевіч? Такому, магчыма, трэба паставіць у заслугу і патрыятызм. Добрыя барцы за мяккой каштуюць дарага. А вось ты не з'ехаў і нават спрабуеш зрабіць нешта для беларускага спорту...

— Калі ў патрыятызм укладваецца першапачтоўна, а не лозунгавы сэнс, я згодны лічыць сябе патрыётам. Тут мае карані, дом, сябры. Якія таксама хочучы рабіць тут тое, што павінны рабіць. І нічога дрэннага няма ў тым, што спорт звярнуўся да камерцый. Раз такі альянс магчымы, права на жыццё маюць і надзвычай папулярныя кікбоксінг, і забытая лапта. Мы распачалі сваё прадпрыемства без пераканання ў яго канчатковай рэнтабельнасці. Але напачатку ўсё лепшае, звязанае з грэка-рымскай барацьбой на Беларусі, можа разлічваць на нашу падтрымку. Астатняе будзе залежыць ад таго, як сфарміруецца наш бюджэт. Але заставацца абыякавымі да сённяшняга становішча ў спорце мы не можам.

Э. ХАРАВЕЦ.

О, спорт, ты — свет!?

ПРЕЗЕНТАЦЫЯ І БАСКЕТБОЛ — РЭЧЫ НЕ СУМЯШЧАЛЬНЫЯ

Здарылася так, што ў адзін дзень у Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце адбыліся дзве падзеі: прэзентацыя новага універсітэта і пачатак чарговага тура чэмпіяната рэспублікі па баскетболу сярод жанчын. І хоць адна другой, як кажуць, не перашкаджалі, кіраўніцтва новага універсітэта не пусціла баскетбалістак у спартыўную залу. Дапамога прыйшла з суседняга БДУ. Спортклуб БДУ і трэнер па баскетболу В. Шхіньян (ён жа галоўны суддзя тура) на адзін дзень прадставілі спартсменкам залу Белдзяржуніверсітэта. Ну як не дапамагчы суседзям?

НАШЫ БАРЦЫ — ПА-ЗА КОНКУРСАМ

Нядаўна ў Гродна прайшоў розыгрыш Кубка Беларусі па грэка-рымскай барацьбе, на якім сабраліся амаль усе мацнейшыя атлеты рэспублікі. Па выніках турніру будзе сфарміравана нацыянальная зборная для ўдзелу ў міжнародных спаборніцтвах. Не было на Кубку толькі двух спартсменаў — Сяргея Дземяшкевіча і Камандара Маджыдава. Як адзначыў трэнер зборнай Беларусі Вячаслаў Макавіч, Сяргей і Камандар рыхтуюцца па індывідуальнай праграме. Трэнерскі штаб не сумняваецца ў іх высокай кваліфікацыі і ўпэўнены, што да міжнародных старты хлопцы прыйдуць у добрай форме.

У СВЕЦЕ ФУТБОЛУ

Азіяцкая канфедэрацыя футболу (АФК) стварыла спецаддзяленне, мэта якога — пакончыць з «традыцыйнымі» забойствамі балельшчыкаў на гульнях двух галоўных каманд у першай лізе. Перад камітэтам бяспекі АФК паставлена задача ліквідаваць «спісы смяротнасці», якія штогод папаўняюцца ў стацыя Бангладэш. Дакке пасля матчаў лідэраў — прафесійных клубаў «Мохамедан» і «Арбані». Колькасць загінуўшых дасягае часам 90 чалавек. Пра гэта карэспандэнту «Фрэнс Прэс» сказаў генеральны сакратар АФК Петэр Велан:

— Мы павінны спыніць забойствы на стадыёнах, якія адбываюцца дзясцігоддзямі і ўжо сталі «рытуальнымі». На кожнай спартыўнай сустрэчы прысутнічае да 80 тысяч балельшчыкаў, а пасля гульні пачынаюцца бойкі. Усё гэта перакідаецца на вуліцы і кожны раз колькасць загінуўшых вызначаецца двухзначнай лічбай.

Раагулам насілля занепакоены таксама Федэральнае міністэрства моладзі Германіі і Нямецкі футбольны саюз. Цэнтральны інфармацыйны цэнтр па спорту падае, што ў цяперашні час у Германіі налічваецца звыш дзясці тысяч агрэсіўных наведвальнікаў стадыёнаў. Для барацьбы з імі Нямецкі футбольны саюз выдаткаваў 400 тысяч марак.

Футбалісты ўладзікаўскага «Спартак» дэбютавалі ў гэтым годзе ў розыгрышу Кубка УЕФА. Першым еўрапейскім экзамэнатарам футбалістаў з Асеці стаў сусветна-вядомы германскі клуб «Барусія». У выпадку перамогі па суме дзюх сустрэч кожнаму з футбалістаў «Спартак» было абяцана па 15 тысяч долараў і «Жыгулі» 99 мэдаль. Сума, што вымяраецца мільёнамі долараў, у выпадку перамогі была б узята з дзяржаўнага бюджэту. Каманду курыруе асабіста прэм'ер-міністр. Разуменчы, якім чынам адаб'ецца перамога над немцамі на дабрабыце ўласнага народа, футбалісты «Спартак» прайгралі.

Алесь ЮРЫН.

ГАРМОНІЯ СІЛЫ

Пасля цяжкага дня альбо пасля фізічнай трэніроўкі вашаму арганізму трэба адпачыць. Сеанс самаабуджэння дапаможа аднавіць сілы. Кожны сеанс праводзіцца ляжачы на спіне. На выдыху паспрабуйце дасягнуць максімальнага расслаблення. Спакойна і мякка паўтарайце формулы самаабуджэння, у думках суправаджаўце іх вобразамі і выклікайце патрэбнае адчуванне.

Аўтагенная трэніроўка (сумарная формула сасудзістага супакаення).

Мой твар расслаблены, цёплы, шчокі мяккія, цёплыя, вількі цёплыя.

Рукі робяцца цяжкімі, ногі робяцца цяжкімі, вількі робяцца цяжкімі.

Усё цела цяжкае, расслабленае.

Мае рукі робяцца цяжкімі, яны наліваюцца свінцом.

Рукі цёплыя, усё напаўняецца прыемнай, цёплай мяясцю.

Рукі мяккія, расслабленыя, лянотныя, цяжкія.

Усё цела мяккае, расслабленае, вялае, усё цела цёплае ў прыемнай лянотнай мяясці.

Кісьць грэцка, пальцы

прыемна цяплюць, далоні усё больш разагравваюцца.

Кісьць напаўняецца мяккім цяплом, пальцы робяцца зусім цёплымі, уздоўж пальцаў струменіцца цяпло.

Цёплыя кранае ногці, у руках узамацаецца раскошная цёплыня.

Далоні усё больш цяплюць, цяпло пульсіруе, прыемна цыкоча.

Гарачыня ахоплівае запяцце, разаграввае локцад.

Рукі цёплыя, гарачыя ад пляча да пальцаў.

Цяпло залівае абедзве рукі, абедзве рукі запоўнены пульсіруючым цяплом.

Маё цела прыемна, спакойна расслаблена.

Увага на правую руку.

Расслабляюцца мышцы

правай рукі. Пальцы расслаблены. Мае пальцы цалкам расслаблены. Расслабляюцца мышцы кісьці. Добра расслабіце кісьць. Маё перадплечча расслаблена. Расслабляюцца мышцы пляча.

Мышцы правай рукі цалкам расслаблены.

Левая рука расслабляецца. Передплечча расслабляецца. Расслабляюцца мышцы пляча.

Абедзве рукі расслаблены. Мае рукі цалкам расслаблены.

Зубы расціснуты. Мышцы шыі і патыліцы расслаблены. Шыя і патыліца цалкам расслаблены.

Выключаны шыя і спіна. Зусім свабодна, легка ляжыць галава.

Расслаблены грудзі і жывот.

Мае ногі расслабляюцца. Пальцы ног не расслаблены.

Галёнка расслабляецца. Расслабляюцца мышцы бядра.

Мае ногі расслабляюцца. Пальцы ног не расслаблены.

Галёнка расслабляецца. Расслабляюцца мышцы бядра.

АДНАВІЦЕ ВАШЫ СІЛЫ

Абедзве нагі цалкам расслаблены.

Зубы расціснуты. Дыхаванне роўнае і спакойнае.

Усё цела цалкам расслаблена.

Расслабляюцца мышцы твару.

Мой лоб расслаблены. Мой лоб цалкам расслаблены.

Вочы расслабляюцца. Мой погляд накіроўваецца далёка, далёка.

Шчокі. Мае шчокі расслаблены.

Зубы расціснуты. Вусны расслаблены. Мякія, вялыя расслабленыя вусны.

Мой твар спакойны і нерухомы, быццам маска. Я адпачываю. Я адпачываю глыбока і спакойна.

Усё цела запоўнена моцным пульсіруючым цяплом. Я выпраменьваю цяпло, я пераўтвараюся ў сонца.

Я слухаю сваё сэрца. Сэрца працуе спакойна і роўна, спакойна і лёгка. Спа-

2 снежня

Зак. 1711

Т. 1000 экз.

220080, Мінск-80, УНІВЕРСІТЭЦКІ ГАРАДОК, ВУЛ. БАБРУЙСКАЯ, 9, ПАВЕРХ 4, ПАКОІ 74-75.
ТЭЛЕФОН 20-68-27.

Рэдактар
М. Г. ЗАГОРСКАЯ.

БЕЛАРУСКИ УНИВЕРСИТЕТ

220079, 1-ы Загарадны зав., 3.
Мінская паліграфічная фабрыка
«Чырвоная зорка» МВПА
імя Я. Коласа.